

عنوان

آیین نامه انتخاب اعضای مراجع حل اختلاف کار شماره ۱۵۷۹۰ مصوب

۱۴۰۵/۰۲/۱۵

برای دسترسی به کلیه قوانین و مقررات، آموزش ها و مقالات تخصصی قانون کار

در سایت اینترنتی کارتتابان

اینجا کلیک کنید

مقدمه:

به استناد ماده ۱۶۴ قانون کار مصوب ۲۹/۰۸/۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، «آیین نامه انتخاب اعضای مراجع حل اختلاف کار» به شرح ذیل تصویب می گردد.

فصل اول - شرایط عضویت

ماده ۱ - نمایندگان کارگران و کارفرمایان برای عضویت در هیات تشخیص باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۲- تعهد به اسلام

۳- دارا بودن شرط امانت و وثاقت

۵- داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم

۶- نماینده کارگران باید کارگر مشمول قانون کار بوده و حداقل دو سال سابقه اشتغال تحت شمول قانون کار داشته باشد، یا دارای ده سال سابقه اشتغال تحت شمول قانون کار بوده باشد.

۷- نماینده کارفرمایان باید کارفرمای مشمول قانون کار بوده و حداقل دو سال سابقه کارفرمایی تحت شمول قانون کار داشته باشد، در ضمن عضویت نمایندگان اشخاص حقوقی به عنوان نمایندگان کارفرما (که با تعریف مندرج در ماده ۳ قانون کار منطبق باشد)، در هیات های تشخیصی بلامانع است.

۸- آشنایی با قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی طبق دستورالعمل ماده ۳۴ این آیین نامه.

ماده ۲ - نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای عضویت در هیات تشخیص باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۲- تعهد به اسلام

۳- دارا بودن شرط امانت و وثاقت

۴- داشتن حداقل ۲۵ سال سن تمام

۵- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی

۶- مستخدم مجموعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۷- تسلط به قوانین و مقررات کار، تامین اجتماعی و اصول دادرسی طبق دستورالعمل ماده ۳۴ این آیین نامه.

ماده ۳ - نمایندگان کارگران و کارفرمایان برای عضویت در هیات حل اختلاف باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۲- تعهد به اسلام

۳- دارا بودن شرط امانت و وثاقت

۴- داشتن حداقل ۳۰ سال سن تمام

۵- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی یا داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم به همراه چهار سال سابقه عضویت در هیات‌های تشخیص یا حل اختلاف.

۶- نماینده کارگران باید کارگر مشمول قانون کار بوده و حداقل چهار سال سابقه اشتغال تحت شمول قانون کار داشته باشد؛ یا داری پانزده سال سابقه اشتغال تحت شمول قانون کار بوده باشد.

۷- نماینده کارفرمایان باید کارفرمای مشمول قانون کار بوده و حداقل و حداقل چهارسال سابقه کارفرمایی تحت شمول قانون کار داشته باشد. درضمن در خصوص اشخاص حقوقی، عضویت نمایندگان کارفرما که با تعریف مندرج در ماده ۳ قانون کار منطبق باشد، در هیات‌های حل اختلاف بالامانع است.

۸- آشنایی با قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی طبق دستورالعمل ماده ۳۴ این آیین‌نامه.

۹- داشتن یک دوره سابقه عضویت در هیات‌های تشخیص یا حل اختلاف.

ماده ۴ - سه نفر نماینده دولت (نماینده مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، نماینده فرماندار و نماینده رئیس دادگستری محل) برای عضویت در هیات حل اختلاف باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۲- تعهد به اسلام

۳- دارا بودن شرط امانت و وثاقت

۴- داشتن حداقل ۳۰ سال سن تمام

۵- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی

۶- تسلط بر قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی و اصول دادرسی طبق دستورالعمل ماده ۳۴ این آیین‌نامه برای نماینده مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان و نماینده فرماندار.

۷- نماینده مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان دارای یک دوره سابقه عضویت در مراجع حل اختلاف کار باشد.

ماده ۵ - نماینده مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان باید مستخدم مجموعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نماینده فرماندار باید مستخدم وزارت کشور بوده و نماینده رئیس دادگستری محل باید دارای پایه قضایی باشد.

ماده ۶- مرجع تطبیق شرایط نمایندگان کارگر و کارفرمای معرفی شده برای عضویت در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف با مقررات این آیین نامه و مرجع انتخاب کننده می‌باشد، لیکن، احراز شرایط با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان است، در ضمن در صورتی که به تشخیص اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، نماینده معرفی شده فاقد شرایط باشد، اداره کل موظف است رف پانزده روز فقدان شرایط را به مرجع انتخاب کننده برای معرفی نماینده جدید به طور مستند و مستدل، کتباً اعلام نماید، در غیر این صورت حسب مورد برابر با مواد ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۸ و ۲۰ این آیین نامه اقدام می‌گردد.

ماده ۷- اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف که در حال حاضر فاقد شروط انتخاب در این آیین نامه هستند تا پایان دوره اعتبارنامه، به عضویت خود ادامه خواهند داد.

فصل دوم - نحوه انتخاب

ماده ۸- اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان با توجه به تعداد هیات‌های تشخیص و حل اختلاف، تعداد نمایندگان کارگران و کارفرمایان در مراجع مذکور را به نحوی تعیین خواهد کرد که تشکیل جلسات هیات‌ها با حضور نمایندگان میسر باشد، به همین منظور اداره کل استان، مکلف است در ابتدای هر سال اقدام به برآورد تعداد اعضایی که برای تکمیل مراجع خود نیاز دارد نموده و به کانون‌های استانی اعلام نمایند.

ماده ۹- اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان باید حداقل شش ماه قبل از پایان مهلت اعتبارنامه نمایندگان در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف، معرفی نماینده را از مرجع انتخاب کننده درخواست نمایند.

ماده ۱۱- مرجع انتخاب نمایندگان کارگران برای عضویت در هیات تشخیص، «کانون هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار استان» و مرجع انتخاب نمایندگان کارفرمایان، «کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان» می‌باشند.

ماده ۱۲- در صورت فقدان کانون هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار استان یا عدم معرفی نمایندگان حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان، اداره کل مکلف است معرفی نماینده را از «کانون عالی هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار کشور» درخواست نمایند تا آن کانون ظرف مدت بیست روز نماینده کارگران در هیات‌های تشخیص آن استان را انتخاب و معرفی نماید.

ماده ۱۳- در صورت فقدان کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان یا عدم معرفی نمایندگان، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان، اداره کل مکلف است معرفی نماینده را از «کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران» درخواست نمایند تا آن کانون ظرف مدت بیست روز، نماینده کارفرمایان در هیات‌های تشخیص آن استان را انتخاب و معرفی نماید.

ماده ۱۴- در صورت فقدان هر یک از تشکلهای عالی کارگری و کارفرمایی یا عدم معرفی نمایندگان حداکثر

ظرف مدت بیست روز از تاریخ درخواست اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، اداره کل مربوط راساً نمایندگان کارگران و کارفرمایان در هیات‌های تشخیص را از بین افراد واجد شرایط مقرر در این آیین نامه انتخاب و معرفی می‌نماید.

ماده ۱۵ - مدت عضویت نمایندگان کارگران، کارفرمایان و نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هیات‌های تشخیص از تاریخ صدور اعتبارنامه دو سال است.

ماده ۱۶ - مرجع انتخاب نمایندگان کارگران در هیات‌های حل اختلاف تشکل‌های کارگری موضوع ماده ۱۶۰ قانون کار می‌باشد. اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان مکلف است در موعد مقرر برابر با مقررات این آیین نامه یا تشکل‌های کارگری مستقر در استان جهت معرفی نماینده کارگران برای عضویت در هیات‌های حل اختلاف مکاتبه نماید، لیکن، به جهت ضرورت مشارکت تمام تشکل‌های کارگری مستقر در استان برای انتخاب نمایندگان کارگران در هیات حل اختلاف، کارگروهی مرکب از نمایندگان تشکل‌های کارگری استانی تشکیل می‌گردد تا نمایندگان کارگران در هیات‌های حل اختلاف را انتخاب نماید. نمایندگان منتخب از هر تشکل توسط مزبور به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان معرفی می‌گردد. چنانچه، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست، هر یک از تشکل‌های کارگری استان نسبت به معرفی نمایندگان منتخب خود اقدام ننماید، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان با سایر تشکل‌های کارگری استانی برای معرفی افراد باقیمانده مکاتبه می‌نماید.

ماده ۱۷ - در صورت فقدان هر سه تشکل کارگری استانی یا عدم معرفی نمایندگان، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، اداره کل مکلف است معرفی نماینده را از تشکل‌های عالی کارگری کشوری، درخواست نماید تا آن تشکل‌ها برابر با مقررات ماده قبل، ظرف مدت بیست روز نماینده کارگران در هیات حل اختلاف آن استان را انتخاب و معرفی نمایند.

ماده ۱۸ - در صورت فقدان تشکل‌های عالی کارگری یا عدم معرفی نمایندگان حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ درخواست اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اداره کل استان راساً نمایندگان کارگران در هیات‌های حل اختلاف را از بین افراد واجد شرایط مقرر در این آیین نامه انتخاب می‌نماید.

ماده ۱۹ - مرجع انتخاب نمایندگان کارفرمایان در هیات‌های حل اختلاف قانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان است.

ماده ۲۰ - در صورت فقدان قانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان یا عدم معرفی نمایندگان حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان مرجع انتخاب نمایندگان کارفرمایان در هیات حل اختلاف آن استان قانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران می‌باشد. مرجع مذکور مکلف است ظرف مدت بیست روز نماینده کارفرمایان در هیات‌های حل اختلاف آن استان را انتخاب و معرفی نماید.

در صورت فقدان کانون عای انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران یا عدم معرفی نمایندگان در موعد مقرر در این ماده، اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان راسا نمایندگان کارفرمایان در هیات‌های حل اختلاف را از بین افراد واجد شرایط مقرر در این آیین نامه انتخاب می‌نماید.

ماده ۲۱- مرجع انتخاب کننده موظف است به تعدادی که اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اعلام می‌نماید، نمایندگان مربوط را انتخاب و معرفی کند؛ در صورت معرفی افراد کمتر از تعداد تعیین شده، برای انتخاب تعداد باقی مانده به ترتیب مقرر در مواد ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۸ و ۲۰ این آیین نامه اقدام می‌شود. همچنین با توجه به تعداد اعلام شده از طرف اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان نمایندگان علی‌البدل نیز انتخاب و به اداره کل استان معرفی می‌گردند. حضور اعضای اصلی خواهد بود.

تبصره: شرایط عضویت و مدت آن برای اعضای علی‌البدل و مرجع و نحوه انتخاب و معرفی آنها برای عضویت در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف، همانند اعضای اصلی خواهد بود.

ماده ۲۲- مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان می‌تواند شخصا در جلسات هیات حل اختلاف شرکت کند یا نماینده معرفی نماید؛ نماینده مزبور برابر با شرایط و مقررات این آیین نامه برای مدت دو سال انتخاب می‌گردد.

ماده ۲۳- فرماندار و رئیس دادگستری محل می‌توانند شخصا در جلسات هیات حل اختلاف شرکت نمایند یا نماینده معرفی کنند، نمایندگان آنان برابر با شرایط و مقررات این آیین نامه برای مدت دو سال به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان معرفی می‌گردند.

ماده ۲۴- نماینده کارگران کارفرمایان و نماینده مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان در هیات‌های حل اختلاف از تاریخ صدور اعتبارنامه به مدت دو سال به عضویت هیات حل اختلاف در می‌آیند.

ماده ۲۵- اعتبار نامه عضویت در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان و در صورت داشتن شرایط مقرر در این آیین نامه حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از معرفی مرجع معرفی کننده صادر می‌گردد. عضویت افراد در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف بدون صدور اعتبارنامه یا با اعتبار نامه بدون قید مدت یا مدت کمتر یا بیشتر مطلقاً ممنوع است. چنانچه مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان فرماندار و رئیس دادگستری محل شخصاً در جلسه حاضر شوند نیازی به صدور اعتبارنامه برای آنان نمی‌باشد در خصوص نمایندگان فرماندار و رئیس دادگستری محل معرفی نامه صادر شده در حکم اعتبارنامه آنان می‌باشد؛ انتخاب و عضویت مجدد اعضاء با رعایت شرایط مقرر در این آیین نامه بعد از پایان مدت اعتبارنامه و یا معرفی نامه بلامانع است.

ماده ۲۶- در صورت وقوع و استمرار حوادث پیش بینی نشده همزمان با انقضای اعتبار نامه اعضای هیات‌های

حل اختلاف تا زمان صدور اعتبار نامه اعضای جدید، اعضای سابق به فعالیت خود در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف ادامه خواهند داد و با صدور اعتبارنامه اعضای جدید، اعتبارنامه اعضای سابق ابطال می‌گردد.

فصل سوم - پایان دوره نمایندگی

ماده ۲۷- به منظور نظارت بر حسن عملکرد نمایندگان کارگران و کارفرمایان در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف «هیات استانی» مشتمل بر مدیر روابط کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، رئیس اداره روابط کار به عنوان دبیر و بدون حق رای، یک رای یک نفر نماینده کارگران منتخب از تشکل کارگری استان و یک نفر نماینده کارفرمایان منتخب توسط تشکل کارفرمایی استان به طریق ذکر شده در مواد ۱۱، ۱۲، ۱۳، و ۱۴ این آئین نامه تشکیل می‌گردد ریاست هیات با مدیر روابط کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان بوده و تصمیمات آن با آرای اکثریت و به صورت کتبی خواهد بود. هر کدام از اعضای هیات یک رأی خواهند داشت. هیات مذکور بعد از رسیدگی به تخلف نسبت به تعلیق یا ابطال اعتبار نامه اقدام می‌نماید. دستورالعمل چگونگی تشکیل نحوه فعالیت و رسیدگی و اتخاذ تصمیم توسط معاونت روابط کار تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۸- در صورتی که به تشخیص هیات استانی، نمایندگان کارگران و کارفرمایان در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف شرایط عضویت در این آئین نامه را از دست بدهند، اعتبار نامه آنان توسط هیات مزبور از تاریخ صدور تصمیم «هیات استانی» ابطال گردیده و بلافاصله اعضای علی‌البدل بر اساس مقررات این آئین نامه جایگزین آنان شده و مرجع انتخاب کننده موظف است عضو جایگزین را معرفی نماید.

ماده ۲۹- هر یک از نمایندگان کارگران و کارفرمایان در صورت استعفاء از عضویت در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف باید اصل استعفاء را به مرجع معرفی کننده و رونوشت آن را به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تسلیم نمایند. در این صورت عضو علی‌البدل به فوریت جایگزین عضو اصلی شده و مرجع انتخاب کننده موظف است عضو جایگزین را معرفی نماید.

ماده ۳۰- اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف نمی‌توانند به عنوان نماینده طرفین دعوا در دادرسی در سراسر کشور شرکت نمایند لیکن نمایندگی از کارفرما توسط نمایندگان کارگران یا کارفرمایان عضو هیات‌های تشخیص و حل اختلاف در خصوص کارگاه‌هایی که خود در آن اشتغال به کار دارند با رعایت مقررات «رد دادرسی» بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۱- در صورتی که نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هیات تشخیص و نمایندگان مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان در هیات حل اختلاف، شرایط مقرر در این آئین نامه را از دست بدهند اعتبار نامه آنان توسط «هیات ستادی» مقرر در این آئین نامه از تاریخ صدور تصمیم «هیات ستادی» ابطال گردیده و حسب مورد نمایندگان جدید بر اساس مقررات این آئین نامه انتخاب و جایگزین می‌شوند.

ماده ۳۲- به منظور نظارت بر حسن عملکرد نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هیات‌های تشخیص و نمایندگان مدیر کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان‌ها در هیات‌های حل اختلاف «هیات ستادی» با عضویت نمایندگان اداره کل روابط کار جبران خدمت و بیمه بیکاری مرکز امور حقوقی اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی، مرکز بازرسی، ارزیابی عملکرد و ارتباطات مردمی و مرکز حراست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل می‌گردد. تصمیم هیات با اکثریت آرا و به صورت کتبی خواهد بود. هر یک از اعضای هیات یک رأی خواهند داشت. هیات مذکور بعد از رسیدگی نسبت به تعلیق اعتبار نامه یا ابطال اعتبار نامه اقدام می‌نماید. در این صورت، عضو علی‌البدل جایگزین خواهد شد. دستورالعمل چگونگی تشکیل، نحوه فعالیت و رسیدگی و اتخاذ تصمیم توسط معاونت روابط کار تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳۳- در صورت غیبت غیر موجه فرماندار و با رئیس دادگستری محل و یا نمایندگان آنان در سه جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب در طول یک سال، موضوع به مقام مافوق آنان اطلاع داده خواهد شد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۳۴- موسسه کار و تامین اجتماعی مکلف است نسبت به برگزاری دوره‌های آموزشی و بازآموزی لازم و ارزشیابی آموزشی اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف اقدام نماید. دستورالعمل اجرایی این ماده و چگونگی شمول دوره‌های آموزشی و بازآموزی اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف و محتوای دوره‌های آموزشی و نحوه ارزشیابی اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف و سایر شرایط و موارد مربوط به اجرای این ماده به تصویب معاونت روابط کار و موسسه کار و تامین اجتماعی خواهد رسید. اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف برابر شرایط و مقررات مندرج در دستورالعمل مذکور می‌بایست در دوره‌های آموزشی و بازآموزی شرکت نمایند. همچنین موسسه کار و تامین اجتماعی نسبت به ارائه گزارش دوره‌های برگزار شده به معاونت روابط کار اقدام می‌نماید. نظارت بر اجرای این ماده و نظارت بر کیفیت دوره‌های آموزشی و انتخاب مدرسین ذی صلاح با معاونت روابط کار خواهد بود. چگونگی نظارت در دستورالعمل مربوط تعیین خواهد شد.

ماده ۳۵- مدیران کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها مکلفند حق حضور تخصیص یافته به اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف را حداکثر ظرف یک ماه به آنان پرداخت نموده و نتیجه را به اداره کل روابط کار، جبران خدمت و بیمه بیکاری اعلام نمایند هرگونه اهمال در اجرای این ماده مستوجب مسئولیت اداری خواهد بود.

ماده ۳۶- اعضای هیات‌های تشخیص و حل اختلاف با رعایت مقررات عمومی کشور و قوانین مربوطه به رسیدگی و صدور رای اقدام می‌نمایند. نظارت بر حسن عملکرد نمایندگان در هیات‌های تشخیص و حل رسیدگی هیات‌های مقرر در مواد ۲۷ و ۳۲ این آئین نامه خواهد بود.

ماده ۳۷- از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، «آیین نامه انتخاب اعضای حل اختلاف کار» به شماره ۲۷۶۶۳۹ مصوب ۲۸/۱۲/۱۴۰۲ نسخ می گردد .

ماده ۳۸- این آیین نامه در ۳۸ ماده و یک تبصره در جلسه مورخ ۲۶/۰۸/۱۴۰۴ توسط شورای عالی کار تهیه و در تاریخ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید.

احمد میدری